

Amerika 2

Spojené státy americké

- vlajka
  - pruhy – 13 původních států
  - hvězdy – 50 aktuálních států
- některá další území pod správou USA
  - Portoriko
  - Americké panenské ostrovy
  - některé ostrovy Oceánie
    - Americká Samoa
    - Guam
    - Midway
- federace padesáti států – každý stát má mírně odlišné zákony, různé daně
- 4. července 1776 – Spojené státy vyhlásily nezávislost (Deklarace nezávislosti)
  - Velká Británie utlačovala USA – vysoké daně, zákaz obchodování s jinými zeměmi
- Spojené státy se staly republikou, stát je založen na principech demokracie, rovnosti a svobody; státní moc je rozdělena na tři složky; kongres (senát, sněmovna reprezentantů)
- obyvatelstvo
  - přes 300 milionů obyvatel
  - vysoká imigrace, vyšší porodnost než v Evropě
  - skladba populace je neuvěřitelně pestrá, stále se vyvíjí
  - jedná se o politický národ, spojují je hodnoty, myšlenky
  - imigranti – Britové, Italové, Němci, Nizozemci, Irové, Švédové, Češi
  - etnické složení
    - 60 % – potomci evropských imigrantů
    - 17 % – potomci imigrantů z latinské Ameriky (zejména z Mexika)
    - 13 % – afroameričané
    - 4 % – asijsí přistěhovalci
    - pod 1 % – původní obyvatelé
  - náboženství
    - křesťanství – ¾ populace tvoří protestanté, ¼ katolíci
    - judaismus – 1,5 %
    - islám
- ekonomika
  - je největší na světě – podílí se na ¼ světového HDP
  - primér – 3 %
    - ¼ světových nerostných surovin
    - ropa – Mexický záliv, Texas, Aljaška
    - ohromné přebytky zemědělských plodin – ječmen, pšenice, kukuřice, sója, bavlna, tabák

- jeden z největších producentů masa
    - zemědělství je velmi moderní a vyspělé
  - sekundér – 25 %
    - strojírenství – dopravní prostředky (Boeing, General Motors, Ford, ...)
    - elektronika
    - chemický průmysl – petrochemická firma Exxon
  - terciér – 72 %
    - cestovní ruch, banky, medicína
    - právní a poradenské firmy, technologické firmy
- doprava
  - síť železnic
  - vyspělá síť letecké dopravy
  - dálniční síť
  - lodní doprava
  - kosmický program
- jádrové oblasti USA
  - severovýchod
    - nejvyšší hustota zalidnění
    - megalopole – BosWash, ChiPitts
    - průmysl (strojírenství, hutnictví)
    - 13 zakládajících států
    - Harvard, Yale, MIT
    - New York – OSN, Wall Street (burza)
  - západ
    - megalopole – SanSan
    - Silicon Valley (předměstí San Francisca), Stanford
    - Los Angeles – filmový průmysl
  - jihovýchod
    - zemědělství
    - Coca Cola
    - petrochemický průmysl
    - Florida – turismus
    - New Orleans, Houston

Mexiko

- povrch
  - Kokosová oceánská deska se podsouvá pod kontinentální
  - Tichý oceán
  - Kordillery
    - Sierra Madre Occidental
    - Mexická plošina (2 200 m n. m.)
    - Sierra Madre Oriental
  - Mexický záliv
  - nejvyšší hora – Citlaltépetl

- činná sopka – Popocatepetl
- předkolumbovské civilizace
  - Mayové – Yucatan
  - Aztékové – Mexická plošina
  - Hernán Cortéz – vyzvrátil Aztéckou říši
- obyvatelstvo
  - složení
    - 60 % mestici
    - 30 % původní obyvatelstvo (převážně na jihu)
    - 10 % potomci španělských kolonizátorů
  - země s největším počet španělsky mluvících obyvatel na světě
  - nejnižší hustota zalidnění na severu – pouště a polopouště
  - nejvyšší hustota zalidnění v oblasti hlavního města
- pašování drog, kartely
- hospodářství
  - nově industrializovaná země – rychlá industrializace, ztráta hospodářského významu zemědělství, orientace na export, orientace na volný trh, velký příliv zahraničních kapitálových investic, nižší standardy (environmentální, pracovněprávní...), větší svoboda a dodržování lidských práv než v jiných rozvojových zemích
  - americké firmy investovaly do Mexika, přesunuly tam svou výrobu
  - Mexiko je demokratickou zemí s rostoucí střední třídou
  - ekonomika Mexika je velmi úzce provázána s USA
  - těžba stříbra
  - NAFTA (USMCA)

Střední Amerika

- pevninská část
  - Guatemala
  - Belize
  - Honduras
  - Salvador
  - Nikaragua
  - Kostarika
  - Panama
- ostrovní část
  - Velké Antily – Kuba, Haiti, Dominikánská republika, Portoriko, Jamajka
  - Malé Antily – Guadeloupe (fr.), Martinique (fr.), Svatý Martin, Svatý Kryštof, Grenada, Trinidad
- přírodní prostředí
  - Kordillery
  - vlhké tropy, tropický les
  - nebezpečí přírodních rizik (hurikány, zemětřesení, sopečná činnost)
  - pěstování tropických plodin (káva, banány, rum)

- obyvatelstvo
  - rozvojové země, nízká životní úroveň, nižší střední délka života
  - skladba
    - původní obyvatelé – Guatemala
    - potomci kolonizátorů – Kuba
    - potomci afrických otroků – Belize, Haiti
    - mestici
  - jazyk – španělština (někde francouzština)
- ekonomika
  - cestovní ruch
  - zemědělství má významnou roli – monokulturní, plantážní zemědělství
    - přináší řadu problémů
    - státy jsou v područí velkých firem, které zajišťují export a prodej plodin
- politická situace
  - ve většině zemí demokracie
  - korupce
  - nestabilita
  - banánové republiky
- silné stránky
  - teplé podnebí, kvalitní půda, vlhko (daří se pěstování tropických plodin)
  - moře, teplo, pláže, kvalitní služby – cestovní ruch
- slabé stránky a hrozby
  - nízká životní úroveň
  - vysoká míra korupce
  - přírodní katastrofy
  - plantážní zemědělství
- příležitosti
  - cestovní ruch
- Haiti
  - ostrov Hispaniola (na východní části ostrova leží Dominikánská republika)
  - francouzská kolonie, hlavní město Port Au Prince
  - povstání otroků 1804, vyhlášení nezávislosti
- Kuba
  - hlavní město Havana
  - většina obyvatel – potomci Španělů
  - jedna z posledních komunistických diktatur na světě
  - Fidel Castro – 1959 svrhnul tehdejší režim
  - centrálně plánovaná ekonomika
  - nízká životní úroveň
  - v současnosti podpora turismu
  - dvě různé měny
  - tabák, rum
- Jamajka
  - konstituční monarchie, nejvyšším představitelem je britská královna
  - bývalá britská kolonie
  - zemědělství, vývoz surovin (bauxit)

- reggae, rastafariánství, voodoo
  - kulturní mix
- Panama
  - nejbohatší stát Střední Ameriky
  - průplav přes Panamskou šíji – od roku 1999 má Panama nad průplavem kompletní kontrolu
  - daňový ráj
  - bezcelní zóna
  - země s levnou vlajkou (námořní doprava) – nízké registrační poplatky, pojištění → registrace zahraničních lodí v Panamě, na lodích vlaje Panamská vlajka
- Kostarika
  - druhá nejbohatší země Střední Ameriky
  - cestovní ruch
- Portoriko
  - ostrov, přidružený stát USA
  - všichni občané mají americké občanství (ve Spojených státech však nemohou volit)
  - relativně rozvinutá, vyspělá oblast
  - firmy z USA
- další vyspělé oblasti – v rámci Malých Antil